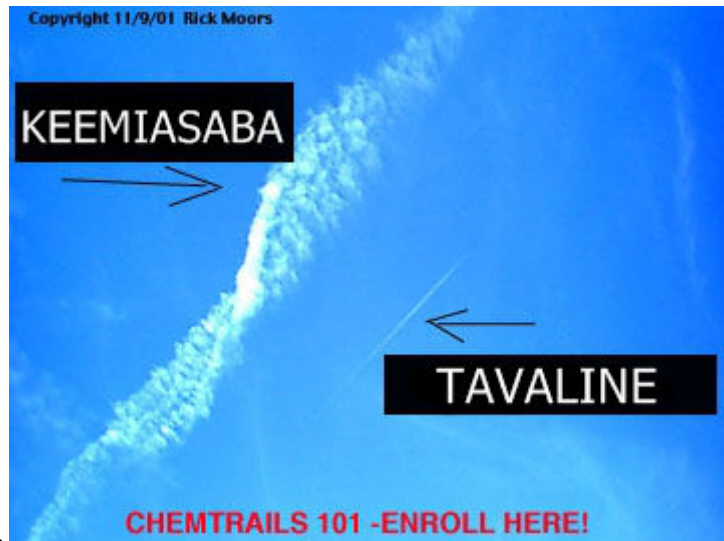

Mis on need keemiasabad, millest te räägite?

Varem jäid lennukitest taevasse maha lühikesed valged jutid ehk kondensatsioonijäljed, mis hajusid vähem kui minutiga, sest tegemist oli veeauruga.

Täna on olukord hoopis teine. Juba mitu aastat on nii Eestis kui ka mujal maailmas märgatud, et osade lennukite kondensatsioonijäljed ei käitu enam selliselt nagu varem. Selle asemel, et vähem kui minutiga ära kaduda, jäävad need jutid taevasse pikemaks ajaks hõljuma ja meenutavad piimjasvalget suitsu, mis ei haju, vaid valgub taevas laiali ning moodustab tehislিকে pilvi. Tulemuseks on

hägune või vinet täis taevast, mis jätab mulje, nagu oleks kaugel eemal metsatulekahju või midagi sellist. Ja kuna tavaline veeaur sellist fenomeni laialdaselt tekitada ei saa, on hakatud arvama, et osad lennukid pritsivad keemiat ehk tegemist on keemiasabadega. Teaduslikud ringkonnad eelistavad keemiasabade asmele kasutada termineid: „püsiv kondensjalg“ ja „stratosfääriline aerosool“.

Miks peaks keegi keemiasabaid tegema?

Eksisteerib teadusharu GEOINSENERLUS, mille ülesandeks on leida lahendusi, kuidas tehnikult pidurdada globaalset soojenemist. Traditsiooniline viis, mida kirjeldavad ka paljud patendid, on lennukilt pihustada taevasse pisikesi osakesi, mis peegeldaksid päikesesoojust kosmosesse tagasi. Ameerika ja Euroopa geoinsenerid soovivad kasutada 10-20 miljonit tonni raskmetallide (alumiinium, baarium ja strontsium) osakesi, sest need on kõige odavamad. Probleem on nüüd selles, et kuigi need osakesed ilmselt täidavad oma eesmärgi ja aitavad globaalset soojenemist pidurdada, langevad nad paari päeva jooksul taevast alla ning inimestele, loomadele ja taimedele peale – me hingame, sööme ja joome need raskmetallid endale sisse. Alumiiniumi on seostatud Alzheimer'i tõvega ja baariumi paljude sisehaigustega.

Kuigi geoinsenerid väidavad, et praegu veel nn pritsimist ei toimu, näitavad paljudes riikides sh ka Eestis tehtud lume, vihma ja mulla analüüsid nende raskmetallide olemasolu. Eestlased juba täna hingavad, joovad ja söövad neid mürgiseid aineid endale sisse. ÖKO või mahepõllumajandus pole enam mahe, kui seal sees on alumiinium ja baarium.

Mis on teie tegevuse eesmärk?

MTÜ Kodanikeühendus Puhastatud Taevast soovib saada vastust, kas Eestimaal taevasse tehtavad keemiasabad ehk püsivad kondensjäljed on seotud geoinseneride aerosoolprogrammidega või on asi milleski muus. Näiteks kas muutusi on toimunud lennukimootorite ehituses, lennukikütuses on uued lisained või on see nähtus tingitud atmosfäärilistest muutustest. Ei ole ju keerulised küsimused? Ometi aga keelduvad erinevad eesti ametkonnad ja isegi Tartu Ülikooli atmosfääri- ja keskkonnanähtuste labor konkreetsete vastuste andmisest. Ametnikud kas ei vasta, keerutavad või

jätkab pöördel

püüavad asja naljaks pöörata. Mida nad kardavad? Mida nad varjavad? Mis ringkaitse see selline on?

Mida saad Sina teha?

Külasta kodulehte www.puhastaevas.ee ja vaata seal olevaid eesti keelde tõlgitud filme, tutvustusi Eestis tehtud analüüsidega, dokumentaalsete fotodega, petitsioonitekstiga jne. Vii end selle teemaga kurssi ning kindlasti palun räägi sellest ka oma sõpradele ja tuttavatele, sest liiga palju inimesi elab hetkel veel teadmatuses.

Eesti õhukvaliteeti ei kontrollita peaaegu üldse

MTÜ Kodanikeühendus Puhastaevas saatis 24.04.2013 eesti õhuseirelaboritele järelepärimise, milles palusime luba tutvuda riiklike monitooringu andmetega kuude lõikes aastail 2012-2013, et võrrelda alumiiniumi, baariumi ja strontsiumi koguseid välisriikide andmetega.

Nii Keskkonnaamet, Keskkonnaministerium, Keskkonnateabekeskus, Keskkonnainspeksioon kui ka Tartu Ülikooli Füüsika Instituudi atmosfäärifüüsika labor teatasid oma vastustes, et nemad nimetatud ainete määramisega õhus ei tegele, soovitudes pöörduda selles küsimuses Keskkonnauuringute Keskuse poole. Viimane teostab äriühinguna õhuseiret Eestis vastavalt temaga sõlmitud lepingutele, mis omakorda tuginevad EL õhudirektiivi nõudmistele. Kuna ei direktiivis ega lepingutes pole ette nähtud meie poolt küsitud saastekomponentide mõõtmist, ei oma Keskuse labor ka meetodikaid nende mõõtmiste läbiviimiseks ega ole tal sellest tulenevalt esitada ka küsitud vaatlusandmeid.

Keskkonnainspeksioon, vastuseks MTÜ liikme järelepärimisele lennukite keemiasabade kohta teatas, et tal ei ole antud valdkonnas järelvalve teostamise pädevust ning sellest tulenevalt ei ole ka edastada teabenõudega soovitud teavet. Samuti puudub Keskkonnainspeksioonil info, kas antud küsimust on kavas mõne seadusega reguleerida ning milliseid meetmeid peavad lennukompaniid sellest tulenevalt täitma.

Keskkonnaamet soovitas vajadusel pöörduda Lennuameti poole, kes põhimääruse § 14 lõigete 8 ja 11 kohaselt tegeleb kaebuste ja vaidluste lahendamise ja oma tegevusvaldkonnas ning nõustab teisi isikuid oma tegevusvaldkonnaga seotud küsimustes.

Lennuamet venitas oma vastuse andmisega 14 päeva. Tegelikult ei saanudki seda lugeda vastuseks, sest meie poolt esitatud küsimustele jäeti lihtsalt vastamata.

Globaalne meeleavaldus keemiasabade vastu

25. augustil 2013. aastal oli rahvusvaheline keemiasabade tutvustamise ja nende vastu protestimise päev. Kokku võttis sellest osa 29 riiki, 148 linna ja 166 avalikku koosolekut. Eesti avalik koosolek toimus Tallinnas, Tammsaare pargis.

Rohkem informatsiooni: www.puhastaevas.ee